

НЕМА ТАКОЇ ПОДИ В ЖИТТІ, ПРО яку НЕ МОЖНА-Б РОСКАЗАТИ цікаво й популярно.

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА

В РОБІТНИЧІЙ ЛІТЕРАТУРІ ВІДБІВАЄТЬСЯ ЖИТТЯ І БОРІТЬБА ПРАЦЮЮЧОЇ КЛАСИ.

ДВІ СИЛИ.

Жандарми перекидали в хаті все дотори ногами. В снігах, у коморі і на поді вже перевірили, а тепер перекидали в хаті. Заглядали під обриси, порочили подушки, їхали голову в ліж. Зробили з хати цілий базар. Серед хати стояв скований ланцюшком парубок, літ понад двадцять, високий як смєрека. Лице окривавлене, підпухле. З снігів, в зачинені хатні двері, гатала кулаками мати. І кричала:

— Пустіть, не вбивайте його, він невинен! Пустіть!...

— Кажі, де книжки та папери? Хто був з тобою в компанії?

Парубок мовчав, дивився понад голову жандарма.

— Говориш, який сину? Жандарм конує чоботом.

— Жадних паперів ані книжок у мене нема, ані жадної компанії.

Другий жандарм ляс у лице.

— Ти, хамське бидло, більше говори правду! А то духа з тебе випусти.

— Бунт хочеш робити? Підмовляєш хлопців філварки палити?

І кулаком у плечі...

Ні в снігах, ні в коморі, ні на поді, ні в хаті нічого не знайшли.

Скованого парубка повели до громади.

Мати бігла слідом і заводила:

— Ой, що-ж ви мені з хлопця зробили? Ой, за що-ж він його так сповсвердили та й змісали на класне яблуко?

Та побігла-б вас лиха година за вашу фудульність панську та й збитки!

— Ти, стара, уступишся та й затулиш рота? А то скуємо разом з ним та й поженемо до Станіслава, — кричала жандарм.

— Ой, що я вам винна? Кули ви його забираєте на пекельну муку та й на катування? Та на кого ви мене лишаєте?

Ой, сину мій нещасний, за що на тебе таку напасть звалили вороги тиженські?

— Утепунишся, стара суко! А "сука" не вступалась.

Ішла слідом з перекривленими устами, та з широко роз-

критими очима. А з очей чорною нічю розливалася розпач навкруги.

Один з жандармів пустився за бабою.

— Давай руки нехай і тебе скую! — кричав.

Баба зверещала, кинулася виткати назад та розлипувала болото босими ногами.

Парубок обернувся. Дивився в слід за розхристаною матою і слюзи підступили до очей.

Зайшли до громадської канцелярії.

А мати сіла на сходах перед ганком. Хто тільки йде до канцелярії, вона просить:

— А подивіться, люди добрі, що там з ним ті кальвіні роблять.

Не дайте їм збиткуватися над хлопцем, аби пекінок стусанами не відбили.

А люди йшли з похиленими головами й мовчали мов каміння.

Мати біла головою, підіймала вгору руки, водила блудними очима в сріх хмарх і не людським голосом кликала рятунку.

Далі не витерпіла, зірвалася, підбігла до вікна й прилипла лицем до шибки.

Побачила хлопця і знову заревіла:

— Ой, сину, мій сину!...

Вийшов вїт і каже:

— Ти, жінко добра, не роби крику, бо тут ржондова хата та й кричати невольно.

— А куда я, віте, піду, як мені мою дитину закували, як кремінальника, на сміх цілому світові та й цалком покалічили?

— Ти, жінко добра, не будь уперта. Іх міць та й їх право.

— Ти не шукай у панської віри рихту, бо не знайдеш.

А криком ти нічого не зробиш та й ніхто тобі не допоможе.

Не ятри криком скаженої собаки, бо це гірше кусатиме твою дитину.

Здавайся на бога.

Мати втихла.

Пішла навпроти під шкільну браму й причікла під нею.

Забілася у самий куток, впила очі в залакані вікна канцелярії й дрижала мов у пропасниці.

У голові чорним рантукхом заягала одна думка:

Не буде його вже, більше його не побачу...

Під ногами розкривалася немов бездонна прітва і мамі здавалося, що ось-ось зісунеться в її пельку.

Тому дужче обіймала рукою стовп і щільніше тиснула в куток.

А зі школи виходили діти. Втікали на вулицю, немов би їх хто гнав буюком.

Побачили залакану жінку й зупинилися раптом.

— То її Василья заблали садидали до алету! — говорила школярям білявий хлопчина, що стояв серед вулиці й бовтав босою ногою в калабані.

— До арешту? — питали перелякани діти і ставали рядком мов горобці в-осени на плоті, і дивилися то на жінку, то на двері громадського будинку.

— А на тій неділі Якимового теж повезли, — говорила школярка з нахмуреними бровами.

І діти стояли з витягнутими шийками. Чекали, що щось буде, бо це їм не першина.

Заїхала підвода.

Дрібні коні робили боками, ледве тигнули тяжкого воза до болотній дорозі.

Сухий з руденькими вусами погонич у соломяному капелюсі з пообгризуваними краями, кляв від найстаршого чорта панську владу та "шандарів", що гонять його в таку негодю на фирманку.

— Коби-м до холери, вивернув в яку калабану та най-біш поталапалися у болоті як пацюки.

А дорогою проходили мовчки люди і крадькома поглядали на жінку, що присіла під брамою.

Вони вже знали, що це за добро робиться, і в закипелі серці дивилися тяжку лють та безмежну зненависть.

А коли пройшли кроків за сто за канцелярію, оглядалися, грозили кулаком і говорили:

— Чекайте, чекайте, панські поспіаки, ще й на вас заїде холера та й остатня година.

А як вивели скованого парубка з канцелярії, то крові на лиці його вже не було, бо жандарм змив мокрою ганчіркою.

А лице було підпухле й сіне.

Посідали на воза.

Жандарм штовхнув погонича в спину.

— Марш!

Погонич плюнув, зателівав

в'язками, покруктив батою понад головою і конята рушили.

— Бувайте здорові, мамо, та й не маєте банувати. Чей верну ще до вас та й не мете пропадати.

А мати зловилася руками з головою й заголосила:

— Ой, сину мій, сину! О то ті впроваджую зі своєї хати. Не дала-м ти ні чистої сорочки, ні куска хліба.

Коби-с був умер та й була би-м ті з добрим та й чесним газдами вівела на спочивок.

А там тоби спочивку не буде, тільки мука та й збитки...

Та й що-б вам ні світа, ні сонця, куди ви мою дитину забираєте?

Та й що-б по вас так слід пропав, як по цих колесах у болоті.

— Поганій скоріше! — кричав жандарм.

Погонич прав пужалом сучоробрі коней, аж ляск шов. А вони насилу перебірали тонкими ніжками, а пискками діставали болота.

А мати зловила обірчуч кіт від плота, притулила до нього голову і заводила на весь голос.

На сусідньому подвір'ї стояв сивий дідок. Він дивився в-весь час мовчки і тільки хитав головою.

Але мати не переставала заводити, валілась на пліт, і він промовив:

— Та й чого ти, небого, рєвеш?

— Думаєш, що на цьому кінець? Повесть за ним ще...

— Най собі взуть кого хочуть, а мені могого най не займають! Що я сама робити буду? — голосила мати.

— Та й плач тут нічого не допоможе, — продовжував дідок.

На нашій землі, небого, зішлись дві сили. Едвабна паньшка та й хлопська — рантукхва. І паньшка б'є на хлопську, що камене геї скала...

Але як скіда обірветься та й покотиться, то всі з ніг звалить та й буде кінець.

Тоді ніхто не буде плакати за своєю дитиною, бо не буде часу.

М. Козоріє.

ПАТРІОТАМ.

Любі, шірі патріоти, Наколи я стрінув вас, Довго-довго придивлявся Зліва, справа і en face.

І вкінці переконався, Що це все дешевий грим, А по правді, як не дивно, Не змінились ви нічим.

Ані трохи не затверднув Вигинчастий ваш хребет, І на жаль не припідняв Обезкрилений ваш лет.

В обстановці тільки зміна — Перед вами інший кіт: До Варшави не до Відня Ідете цині на поклін.

Грицько Гурько.

МИ З ТОБОЮ ОДНАКІ.

Ми з тобою однакі, Нас далеко закинула доля І життєві ознаки Поорали глибоко по чолі.

Ой обридло блякати! Там, як сон, десь у ярмах країна — Вбої села і хати Стефанна і Черемшнин.

Ми у смутках з тобою, Без роліни душа, мов руїна, Дивить дуни юрбою Там, де стогне й шумить смеречина.

Хоч болить і ридає Наше серце розбите, роздерте За родинно, краєм, — Але ми ще повернем, повернем!

Ів. Степанюк.

ПРО ЛІТЕРАТУРНУ СТОРІНКУ.

В цьому числі ми започатковуємо літературну сторінку. Ми віримо, що після сухого, хоч і цікавого газетського матеріалу, читачам цікаво буде почитати коротенькі оповідання з робітничого та селянського життя, вірші й т. ін. Започатковуючи літературну сторінку, хоч і не періодично (будемо старатися подавати її по можливості кожної суботи), ми краще тих наших читачів, хто має хист і відвагу написати коротенькі оповідання, або фейлетони з робітничого чи фермерського життя, пробувати свої сили й надіслати написане до нашої редакції для літературної сторінки. Темі ми не піддаємо. Умовини лише стамно: твір мусить бути не довгий, щоб не тільки вмістився на одній сторінці, але щоб побіч него було місце ще дечому. Ми робитимемо в Канаді є час товаришів, що пробували свої сили і часами влучно. Той варта їх розвивати.

Вірші писати не радимо. А оповідання писати з канадського життя. Пробыте свої сили!

РЕДАКЦІЯ.

БАТЬКІВСЬКА ЛЮБОВ.

(Згадка.)

Мушу я згадати один великий зворушливий епізод з парю листів, що загіздилися були в моїй камері, коли я сидів був у в'язниці.

Перше пташенятко, на прє велику радість батьків, що виявляло це голосним цвірінканням, вилетіло було, нарешті, із гнізда. Вилетівши, воно сіло вгорі на дахові. Батьки літали колами, спіралями й іншими мистецькими фігурами, навчаючи малого літати. Пташенятко пильно стежило за цим. Раптом воно знялося вгору і, пролетівши трохи — пущ! — опинилося на землі. Батьки, схвилювано пискаючи, стали кружляти над ним. Зробили кілька марних спроб підняти, та мусіли таки лишити його на землі.

А що мале й далі не хотіло нічого слухати, мати надумала показати йому, як треба робити. Вона злетіла вгору, сіла біля його, показуючи, як треба літати. Та пташенятко не могло і цього зрозуміти.

Тоді побачив я, як мати повернулася до батька, даючи йому знаки. Обоє потім злетіли до малого, ківши — батько праворуч, мати ліворуч. Вони розпустили свої крильця, підсунувши їх під малого так, що воно сіло на них як на матку. Так перенесли вони його до гнізда — рухаючи тільки вільними крилами, і поклали його добайливо туди.

Ерієст Толєр.
З нім. перекл. Марія Чапін.

ЩО ЧИТАТИ?

— Що читати? — Та я за письменниками не питаю, а за гарною книжкою.

— В тім то й лихо. От коли-б ви питали за письменниками, тоді-б ви знали, яка книжка гарна, якої вам треба.

Знати письменника — це знати літературу. Хто питає за письменником, той знає, що він читає.

— Хотіте, щоб я вам порекомендував "гарну книжку"? Хотіте? Ану я ризикну! Тільки з умовою: якщо ви купите, прочитаете, то виконайте ось цю затимку собі назавжди імя письменника і напишіть мені пару слів, чи сподобалася вам ця книжка.

Зробіте це? Якщо зробите, то другим разом я вам порекоменду другу книжку.

Цим разом рекомендую Вам: Назва письменника: А. Голловко.

Назва книжки: "Бурни".

Краще видання коштує 85 центів.

Бідніше видання коштує 35 центів.

Пішіть за цю книжкою до Workers and Farmers Bookstore, 550 Selkirk Ave., Winnipeg.

А як прочитаете, то напишіть мені пару слів на адресу "Укр. Роб. Вістей".

Книголюб.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

ЧИТАЙТЕ І РОЗПОВІДАЙТЕ ТАКІ ЧАСОПИСИ І ЖУРНАЛИ:

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ" — одиний український робітничий часопис в Канаді, виходить три рази на тиждень. Передплата: \$4.00 на рік, \$2.00 на півроку.

"ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ" — одиний дієсно фермерський український часопис в Канаді, що боронить інтереси працюючого фермерства. Передплата: \$2.00 на рік, \$1.00 на півроку.

"РОБІТНИЦЯ" — одиний журнал в українській мові для працюючого жіноцтва, виходить два рази на місяць. Передплата: \$1.50 на рік, 80 центів на півроку.

"СВІТ МОЛОДІ" — одиний журнал в українській мові для української роб.-фарм. молоді, виходить раз на місяць. Передплата лише 50 центів на рік.

Передплату на повні часописи й журнали посилайте або на їми кожного часопису зокрема, або на їми й адресу:

WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASS'N Ltd.
Cor. Pritchard & McGregor St., Winnipeg, Man.

Товариші й товаришки! Відновляйте передплату на "Укр. Робітничі Вісті"!

"КРАСІН" В ПОЛЯРНИХ ЛЬОДАХ.

НАРИС М. ШПАНОВА

Нині починаємо ми друкувати щоденник одного з учасників експедиції радянського нарпалада — льодоріза "Красін" минулого літа до підбігунових околиць на рятівання експедиції італійського дирижабля "Італія". Дирижабль вилетів до північного бігуна під керівництвом генерала Нобле. З ним там сталася катастрофа. Люди опинилися на кригах серед безлюдної ледяної пустині. Шведські, норвежські, і інших народів літаки полетали їх шукати. Полетів їх шукати й відомий дослід підбігунових околиць норвежець Рольд Амундсен і також загинув.

На порятунк експедиції вийхав з Ленінграду льодоріз "Красін" і після довгої боротьби з кригами північного океану — він виритував більшість учасників експедиції. Швей сівт сівдів тоді за героїською боротьбою з примхам північної природи завдяки більшовицям. А зараз ми маємо опис тієї боротьби одного з учасників. Опис той надто цікавий, бо він описує північні околиці, життя людей на Шиббергені, положення жертв розбитого дирижабля в часі виритування і т. д. Ми віримо, що кожний з читачів нашої газети, який пічне його читати, з великою цікавістю буде салітати за кожним числом "Українських Робітничих Вістей".

В ДОРОГУ!

Універсальний магазин Л.С.П.О.

Надежало-б розпочати щоденника так: "Колі я кинув тряский вагон і т. д."... Я так би й розпочав свій щоденник, коли-б із спального вагону не пересів коло Жовтневого вокзалу на розбитий ридван, що його чомусь зуть автомобілем. Ми їхали до З'їздівської вулиці між накопичених деревин і дощок, що гостро

пахли смолою. Аж ось і "Інститут вивчення півночі", штаб-квартира підготовки експедиції "Красина".

Люди в сріх балахонах, що сновигають в дверях, зустрічають мене аж ніяк не привітливо: відвідувачі тут, мабуть, вже встигли надокучити. Мене приймає секретар експедиції Іванов — молодий чоловічяг з круглим беззубим обличчям. Іванов радить мене, що саме треба брати з собою в експедицію.

— Рекомендую, — говорить він під кінець, — звернутися в універмаг ЛС.П.О.

— Універмаг?

— Ну да, універмаг, — повторює Іванов, — пасаж на Невському: там багато крамниць, а в них багато барахла.

Іванов казав правду. В універмазі ЛС.П.О. в пасажі на Невському, все, що мені пощастило дістати, було таки справжнісіньким барахлом... Але обмаль було й цього барахла: всього одна десята з того, що радив купити Іванов. Коли я просив дати мені теплі рукавиці, хутряну шапку з навушниками, теплу тужурку й інші зимові речі, мені раз-у-раз відповідали:

— Хто ж торгує такими речима влітку?

Шість годин невпинно бігав я по крамницях, а в чемодані не більше як половина того, чого треба для плавання. А проте, чорт його знає, чого саме треба для полярного плавання! У мене — дві ляльки, багато тютюну й шоколаду, товстий шерстяний зошит і з десяток олівців. А може-ж, не загину?

До "Красина".

Передо мною Гутієвський Ковш — невеличка затока, оточена з усіх боків пакавзками. Надзвичайна тиша. Коло зеленого будиночка таможеної охорони мирно лущить насіння

якийсь чоловічяг в кашкеті з зеленими обводками.

— Скажіть, товаришу, де тут катер, щоб доїхати до "Красина".

— До "Красина"? Це вам треба на Васильєвський острів: катер стоїть там.

— Та що ви кажете? А мене послали з оперативного чергового управління порту саме сюди?!

— Ну, коли послали, — значить тут.

Невідомий з зеленими обводками на кашкеті механічно тинчу пальцем в порожню воду. Потім він знову взявся до насіння. Я сів на берг коло своїх чемоданів.

Минула година. За цю годину поруч зо мною, так само на чемоданах, сіло ще кілька похмурих постатей. З нудьги ми взялися спостерігати, як високий здоровло в довгополому шкіряному пальті, який відреконувався літньому-спостерегачем Олексієвим, прогулюється вздовж набережної Гутієвського Ковшу. Він обходить всі пакавзи, хапає за гудзика кожний зустрічного, розпитує про катер, хоч всім відомо, що катер мав бути тут ще годин зо дві тому. Незабаром, однак, блякати по мертвих пакавзах надокучає і Олексієву. Він підідає до нас, обережно поклавши на землю дві великі коробки.

Не знаю, скільки-б часу ми сиділи, коли-б, нарешті, з боку управління порту не з'явилася група ставних людей у формених пальтах, густо обшитих на рукавах і комірях золотим галуном. Це був командир порту із своїм штабом. І, наче зачувши наближення начальства, "Ковш" почав оживати. До баржі, що нерухомо стояла на набережній, завзято підпливає пузатий буксир, а до самих наших ніг, розрізуючи воду гостреньким носиком, надхо-

(Далі буде.)